

IEKE

door Dries van den Akker s.j. (zie ook: www.heiligen-3s.nl)

Betekenis

Friese naam van Germaanse oorsprong.

- 1] De uitgang '-ke' is een verkleinvorm. De eigenlijk naam bestaat dus uit één klank: 'I-' of 'Ie-'. Dat moet wel (onder invloed van kindertaal of vlei- en koosvormen) en sterk verkorte vorm zijn van een naam waar een i-klank in voorkwam. Elke van oorsprong Germaanse naam waar een 'i' in te horen is, komt dus in aanmerking.
- 2] Misschien betreft het een sterke verkorte naam, waarvan de stam oorspronkelijk was 'Ic-', 'Ig-' of 'Ik-'; in dat geval zou de betekenis kunnen samenhangen met
 - 2.1 'Eg-' = '(scherp) mes' (vgl. ons landbouwinstrument);
 - 2.2 Samentrekking van 'Id-' en een tweede woord dat met een 'g' begon, zoals bv. '-ger' = 'zwaard': dus 'scherp zwaard'.

*

Ia (ook **Hia**, **Iia** of **Ives**) van **Cornwall**, Engeland; martelares met Erth, Euny, Fingar, Piala, Brecha en anderen; † **450**; **feest 3 februari & 27 oktober**.

De naam van Sint Ia wordt genoemd in de levensbeschrijving van Sint Fingar (ook Guinar of Gwinear; feest 14 december), opgetekend door een Bretonse monnik Anselm in de 13e eeuw. Zij was van Ierse afkomst. Sommigen zeggen zelfs een Ierse koningsdochter. Zij was van plan om in gezelschap van haar broers Erth (of Ercus) en Euny, Fingar, Piala, Brecha en nog een aantal anderen vanuit haar geboorteland naar Cornwall over te steken. Wellicht om daar in vreemdelingschap het leven van een kluizenares te leiden.

Vreemdelingschap betekent dat de monnik zijn vaderland verliet, met de bedoeling nooit meer naar huis terug te keren. Deze vorm van monnikendom sluit aan bij de idee, dat dit leven een ballingschap is, en dat wij diep ons een hart een heimwee met ons meedragen naar het definitieve vaderhuis bij God na dit leven.

De legende vertelt echter dat zij te laat de kust bereikte en dat de anderen al vertrokken waren. In arren moede raakte zij een afgevallen boomblad aan met haar staf. Het blad krulde zich onmiddellijk in de vorm van een boot. Zij stapte erop en liet zich naar de overkant varen. Hierbij tekenen we aan, dat de Ierse boten (of 'currachs') uit die tijd inderdaad sterk deden denken aan een omgekruld boomblad. Zij stapte aan land in de buurt van St-Ives, op een plek die tegenwoordig 'Het Eiland' (- The Island) heet. Haar gezellen waren iets meer naar het noorden in het mondingsgebied van de Hayle aan land gegaan. Daar vielen zij in handen van een bloeddorstige plaatselijke vorst, Teudar genaamd. Hij bracht de hele groep om het leven. Maar omdat Ia iets zuidelijker terecht was gekomen ontsnapte zij aan het bloedbad. Met medewerking van een Dinan, een stamhoofd uit de buurt dat haar goed gezind was, bouwde zij er een kerkje met een kluis of cel ernaast. Misschien wel op de plek waar tegenwoordig de parochiekerk van St-Ives staat. Omdat ze als martelares te boek, moet ze daar tenslotte de marteldood gestorven zijn.

Sint Ia gaf haar naam aan de Cornish plaats St-Ives, in de cornish taal heet het stadje Porth Ia (= Ia-Haven). De bron waaruit zij dronk, ligt beneden aan het kerkhof dat uitkijkt over Porthmeor Beach. Het schijnt dat zij in vroeger tijden bijzondere verering genoot in het Bretonse plaatsje Plouye, waarin haar naam nog te herkennen valt: Plou-Ye = Ia-parochie).